

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. II. Contractus cambii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

tur, ut incrementum sortis, sed solum, ut fructus juris empti.

11. Sed quaeritur, an, si ob fortunam sterilitatem, ut in solium calorem, nimiam pluviam, eo anno communem, res non fructificet, ad pensionem solvendam censuarius teneatur?

Resp. Videndum, an sterilitas compensetur ex fertilitate precedentium annorum, vel si pes sit exsequentibus; & in casu, pensio est à Censuario solvenda: ubi notandum ex Giballin & cit. art. 11. num. 5. & Rotario *Ticol. moral. p. 2. cap. 7. sect. 5. num. 13.* opus non esse, quòd res censita singulis annis fructificet; nam sufficit, ut sit natura sua fructifera, ut Pontifex loquitur, & ex ea fructus regulariter Censuarius computando unum annum cum alio percipiat, sufficientes ad solvendam pensionem: nec Censualista emit fructus, quos res censita ferat singulis annis; quæ etiam, si aliquo anno fructus non ferat (ut domus, quæ dicitur fructifera civiliter, licet aliquandiu illocata maneat) censibus poterit subijci; non verò si crebrius, aut ferè semper fructus non ferat.

12. Sed quaeritur, an res censita debeat ferre fructus qui aigent pensionem ei impositam?

Resp. Affirmative, aliàs ratione illius excessus solvendi supra fructus, frugifera non foret. Giballin, *ibid. n. 7.*

§. II.

Contractus Cambii.

13. Quaeritur, quid sit Cambium, & quotuplex?

Ad I. Respondetur, est permutatio pecunie pro pecunia cum moderato lucro. DD. communiter. Ubi, qui Cambium petit, pecuniam accipit, & dat lucrum, Campsarius appellari solet, qui verò rogatur, ut pecuniam commutet, ipsamque permutat, & lucratur, Campsor, vel Bancarius, nominatur.

Ad II. Cambium dividitur in fictum, quod vocatur sicum, hoc est, carens humore ad lucrum; & in reale. Sicum illud est, in quo est tantum apparentia Cambii, & iusti tituli ad lucrum, cum revera cambium non sit, sed verè contractus mutui, figura fictici cambii efformati, de quo DD. & nos infra. Reale verò illud est, in quo revera repetitur titulus iustus, ratione cuius possit aliquid iuste accipi pro Cambio, quia realiter pecunia cum pecunia commutatur.

Et hoc subdividitur in minutum, seu manuale, & locale. Minutum, est permutatio presentis pecunie cum alia pecunia presenti, sed inequalis materia, sigilli, & figura: argentea cum aurea, aenea cum argentea, vel unius Principis cum ea alterius Provinciae, propter commodum migrantium de una in aliam Provinciam; dicitur minutum, quia regulariter minor moneta commutatur cum majori: & manuale, quia statim in eodem loco, & tempore de manu ad manum pecunia numeratur. Locale est, in quo pro pecunia data in uno loco, datur alia in alio loco; quod, cum ordinariè per literas fieri solet (quibus Campsor mandat suo correspondenti, ut Campsario certam pecuniam quantitatem, quam ipse Campsor, v.g. hic Romæ accepit,

cepit, numeret Lucæ) Cambium perli-
teras appellatur.

14. Quæritur, an in Cambio sicco pos-
sit Campfor aliquid lucri iusti supra sor-
tem accipere?

Resp. Negativè, ratio est, quia in eo
nullus habetur legitimus titulus ad lu-
crum exigendum; nam, non est verè
Cambium, sed mutuum, ementito no-
mine Cambii, & usuræ pallio palliatum.
Ad Cambium verum, & reale exigatur,
ut realiter, & cum effectu pecunia Cam-
pforio detur: seu, ut re ipsa literæ cam-
biales de uno ad alium locum transmit-
tantur, virtute quarum fiat vera solutio
pecuniæ, quæ recepta fuit in alio loco;
quod non reperitur in Cambio sicco.
Exemplum pono: hic Romæ petis à Cam-
pfore decem, & accipis, ut post duos
menses des ea Florentiæ, sed non inten-
dis ibi solvere, nec ibi solvis, sed hic:
& literæ illic transmissæ redeunt inanes,
& vacuæ. Quod ultra sortem reddis, vel
à Campfore exigitur, est lucram usura-
rium, datum solum ob expectatam solu-
tionem, & dilationem temporis, quod
vendi non potest. Ideo patet, acceptum
supra sortem accipi ex vi mutui palliati,
& propterea injustè, & iniquè. *Mastr.
cir. Cabasut. cap. 1. Layman lib. 3. tract.
4. cap. 19. in fine.*

15. Quæritur, an in Cambio minuto,
in quo Campfor Ungaricos cum testo-
nibus, duplones Hispanicos cum ju-
liis, & testones cum obolis, vel bajoc-
chis Campforio commutat, possit ali-
quid lucri iusti accipi sine peccato, &
periculo usuræ?

Resp. Affirmativè, *Mastr. cir. n. 125,
Poncius num. 23. Cabasut. lib. 6. cap. 10.*

*num. 2. Layman. num. 3. Engel. n. 24. De
la Cruz art. 3. de Cambiis num. 1. conc. 1.
& communiter DD. Pro quo adverten-
dum: pecuniam habere duplicem valo-
rem, alterum legalem, & extrinsecum,
qui, taxatur à Principe, per quem est re-
rum pretium; & alterum naturalem, &
intrinsecum ut quædam res est, pretiosius
metallum, antiquius, commodius ad
asportandum, & facilius ad expenden-
dum inter exteros; quamvis autem pro
ea, qua prægium rerum est, vel ratione
valoris legalis, non possit aliquid iustè
recipi, quia huiusmodi valor, utpotè à
lege taxatus, indivisibilis est; potest tamen
aliquid moderatum lucrum iustè exigi,
ratione valoris naturalis, seu intrinseci;
sub qua ratione certè est æstimabilior au-
rea, quàm argentea, propter conditio-
nem materiæ, quæ est nobilior, durabi-
lior, in pluribus locis expendibilior, as-
portatu commodior, & tandem ad plu-
res plus idonea; & præter rei unum pretium,
est etiam ad deaurandum, medicinas, &
similia apta.*

Ex vitæ laboris, & expensarum,
quas Campfor facit, ut habeat, & cu-
stodiat similes pecunias pro Cambio, ju-
stè aliquid accipit; nam labor ille, & ex-
pensæ sunt præcio dignæ: sed vitentur
fraudes.

16. Quæritur, an in Cambio locali ju-
stè aliquid lucri accipiatur?

Resp. Affirmativè: nam in isto quo-
que, sunt tituli legitimi pro iusto lucro
exigendo; sive Campfor hic Romæ v. g.
numeret primò pecunias Campforio, ab
isto solvendas Florentiæ Campforis cor-
respondenti, vel procuratori: sive Cam-
pforius Romæ numeret primo Campfo-
(K k k) 2

ri pecuniam, ut ab istius correspondente eam recipiat Florentia; nam, sive uno, vel altero modo Cambium celebretur, semper debet Campsor expensas facere, conducendo, vel alendo famulos, & scribas, tenendo libros rationum, aliosque sumptus, sine quibus correspondentias in locis remotis non haberet; in secundo reperitur etiam, transportatio virtualis pecunia de uno ad alium locum, quæ fit à Campfore, liberando Campsarium ab onere sumptibus, & periculis, quæ ipse in transferenda pecunia deberet subire: quæ omnia sunt pretio æstimabilia, & digna stipendio.

17. Sed quaritur, quoadnam censeatur iustum pretium, quod supra pecuniam cambitam accipi potest?

Resp. Quod, vel lex Principis taxat, vel loci consuetudo induxit: & potest augeri, vel minui propter locorum distantiam, & difficultatem maiorem, vel minorem, ac pericula transferendi pecuniam, & similes rationes, videndas apud Cabasut. cit. num. 4. & Matr. num. 227. Hoc unum Confessarius ponderet, quod lucrum moderatum esse debet: & si Campsor pretium excedat, tenetur excessum restituere. Giballin. cit. lib. 5. cap. 1. art. 4. n. 8.

18. Quaritur, interrogatur Confessarius de conditionibus necessariis ad legitima Cambia, quid responsurus sit?

Resp. Eas contineri in Constit. B. Pii V. incip. *In eam pro nostro* ed. ta. 1571. ut omnem aditum usuris, & fraudibus accluderet. Quarum 1. est, ut Cambium non sit siccum, seu fictitium, quod fit,

quando contrahentes simulant certas nundinas, & certa loca, ubi verè nundinæ non celebrantur: ad quæ, qui pecuniam recipit, litras Cambii non mittit, vel ita mittit, ut vacua, siccæ, & sine effectu debeant reveri, quia non est, qui solvat.

II. Ut lucrum non recipiatur in casu non solutionis Cambii.

III. Ne Campsor paciscatur de lueratione dilata solutionis ultra terminum.

IV. Ut, nec ante, nec post Cambium fiat pactum de certo, & determinato interesse solvendo, etiam in casu, quod non fiat solutio, tempore præfixo; huiusmodi enim pactum fundatur in periculo usuræ: quod periculum per Giballin. citat. art. 1. cap. 15. constit. 9. in simili pacto reperitur, & non tantum præsumitur; propterea dixit Constit. in conscientia obligare, & esse omnino servandam.

V. Ne cambia realia celebrentur, nisi pro primis nundinis, ubi illæ celebrantur, hoc est, quod Cambium solvatur tempore, quo celebrantur; quod, si ibi nundinæ non sint, ad primum terminum in cambio solitum designari iuxta distantiam locorum; vetatque ab usum, quo cambia pro secundis, & deinceps nundinis sine terminis exercentur.

Itaque Pontifex non vult terminum solutionis Cambiorum differri; ne propter hanc dilationem Campsiores majora lucra recipiant, quemadmodum olim consueverint.

Sciendum est, in certis locis, quolibet anno, quater nundinas celebrari, inter quas spatium trium mensium intercurrit,

currit, ut merces possint ad loca asportari, & litera cambiales dirigi. Unde Cambium fieri ad primas nundinas, est, Campforem, & Campsarium inter se convenire, ut solutio fiat intra trimestre: ad secundas intra sex: & ad tertias intra novem menses. Et quia Campfores consueverunt sic cambire, ut, si Cambium non solveretur in primis nundinis, vel ista non celebrarentur, majus lucrum exigerent: & majus in secundis: & magis etiam in tertijs; ideo Pontifex similem modum solutionis, & celebrandi cambia prohibuit, utpote continentem lucrum usurarium, acceptum ex sola dilatione solutionis. Solvenda itaque sunt cambia in termino praefixo in singrapha, vel literis; vel si postea solvantur, non potest plus a Campfore exigi, nisi propter lucrum cessans, & damnum emergens, non fictum, sed verum, & reale: sed de hoc debent Campfor, & Campsarius convenire. Semper tamen vitentur fraudes.

19. *Quaritur, an Cambium cum re cambio, quod Itali vocant con la ricorsa, sit licitum?*

Resp. Negat Cabasut. contra plures, resolvens rationes aliorum, probare solum esse speculativè licitum, non verò practicè; quòd quidem constat ex ipsa natura praedicti Cambii, quod sic institui solet. Titius, Campsarius accipit Mediolani à Campfore centum aureos, solvendos Placentiae (ubi Titius pecuniam, nec respondentem habet) propterea ipsum Campforem rogat, ut sibi concedat, & scribat suo respondenti Placentiae, ut nomine ipsiusmet Titii satisficiat, & solvat sibi Campfori Me-

diolani; Campfor literas Placentiam dirigit suo respondenti; quibus acceptis, correspondens Campforis, nomine Titii, eandem summam recambit Mediolanum ad Campforem, ut iste centum exigat à Titio. Hic pondera, hujusmodi Cambium reduci ad Cambium siccum, & mutuum usurarium, palliatum titulo ficto Cambii localis, nam propriè est mutuum cum usura, cum Campsarius debeat Mediolani, ubi recipit, solvere, & cogatur uti illo falso circuito solutionis, faciendae Placentiae, solum, ut ab usurario mutuum recipiat, quod aliàs non accepisset; teneas itaque sententiam Cabasutii.

§. III.

Contractus Societatis.

20. *Quaritur. Pesit poenitens à Confessario instrui de conditionibus necessariis, ne erret in celebrando contractu Societatis, quid Confessario agendum?*

Resp. Significet esse hujusmodi contractus celebrandos ad praescriptum Constit. Sixti V. incipien. *Deestabilis 45. ibid. in Bullar. disponentis.*

I. Ne fiat pactum inter socios de restituenda sorte, & capitali alteri socio, qui eam vel in totum, vel secundum partem dedit in Societatem ad negotiationem, etiam si casu, & fortuito pereat, & deterioretur; atque consocius vel minorem partem tribuat, vel solam industriam, & laborem.

III. Ne paciscatur de solvendo lucro in singulos annos, vel menses, ad indemnita-